

Uchwała Nr XVI/104/2015
Rady Miejskiej
w Głuszycy

z dnia 24.11.2015 r.

w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Głuszyca.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 1515), w związku z art. 12 pkt 1 z art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015r. poz. 199 z późn. zm.) oraz w związku z uchwałą Nr LXIV/254/2014 Rady Miejskiej w Głuszycy z dnia 30 stycznia 2014r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głuszyca, Rada Miejska w Głuszycy uchwala, co następuje:

§1. Uchwala się zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głuszyca”.

§2. Załącznikami do niniejszej uchwały są dokumenty:

1. Ujednolicony tekst – Kierunki zagospodarowania przestrzennego	- Załącznik nr 1,
2. Ujednolicony rysunek zmiany „Studium...”	- Załącznik nr 2,
3. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego	- Załącznik nr 3,
4. Uzasadnienie rozwiązań przyjętych w zmianie :Studium...”	- Załącznik nr 4,
5. Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu „Studium...”	- Załącznik nr 5

§3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Głuszycy.

§4. Uchwała podlega opublikowaniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Głuszycy
Grzegorz Milczarek
Grzegorz Milczarek

**RADA MIEJSKA
w Głuszycy**

Załącznik nr 1
do uchwały Nr XVI/104/2015
Rady Miejskiej w Głuszycy
z dnia 24.11.2015 r.

BURMISTRZ GŁUSZYCY

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GŁUSZYCA

(tekst ujednolicony)

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głuszyca zostało przyjęte uchwałą Nr XII/129/99 Rady Miejskiej w Głuszycy z dnia 30 grudnia 1999 r., zmienione:

- Uchwałą Nr XVI/104/2015 z dnia 24.11.2015 r.

Spis treści

- 1. Wprowadzenie**
 - 1.1 Dane wstępne
 - 1.2 Przebieg prac nad Studium
 - 1.3 Podstawy prawne opracowania
 - 1.4 Materiały wejściowe
- 2. Charakterystyka struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy**
- 3. Uwarunkowania wpływające na modernizację i rozwój gminy**
 - 3.1. Uwarunkowania środowiska przyrodniczego
 - 3.2. Uwarunkowania środowiska kulturowego
 - 3.3. Uwarunkowania społeczne i gospodarcze
 - 3.4. Struktura własności
- 4. Uwarunkowania zewnętrzne rozwoju gminy**
- 5. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy**
 - 5.1. Cele rozwoju (w oparciu o Koncepcję strategii rozwoju gminy)
 - 5.2. Strefy polityki przestrzennej
 - 5.3. Generalne kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy
 - 5.3.1. Kierunki ochrony wartości zasobów przyrodniczych
 - 5.3.2. Kierunki ochrony wartości zasobów kulturowych
 - 5.3.3. Kierunki rozwoju i modernizacji systemu komunikacyjnego oraz infrastruktury technicznej
 - 5.4. Podstawowe kierunki w zagospodarowaniu przestrzennym w wydzielonych strefach
 - 5.4.1. W strefach terenów osadniczych
 - 5.4.2. W strefach terenów otwartych
 - 5.5. Dodatkowe ustalenia do Studium

Część graficzna:

- Rys.1 Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
Głuszycy 1:25000

1. WPROWADZENIE

1.1. Dane wstępne

Na pełne opracowanie Studium składają się: „Diagnoza stanu środowiska”, „Uwarunkowania - powódź lipiec 1999r” oraz niniejszego tekstu Studium w którym część dotycząca uwarunkowań została ujęta w sposób syntetyczny, natomiast część dotyczącą kierunków przedstawiono w sposób pełny.

- 1) Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Głuszyca jest jedynym dokumentem planistycznym sporządzonym dla obszaru całej gminy zgodnie z Ustawą o Zagospodarowaniu Przestrzennym z dnia 07.07.1994 r. i jej nowelizacją obowiązującą od dnia 01.01.1998 r.

Studium to określa cele i kierunki polityki przestrzennej prowadzonej przez samorząd. Jest dokumentem, z mocy ustawy, obowiązkowo sporządzonym przez każdą z gmin.

Studium zawiera szeroki zakres informacji na temat środowiska przyrodniczego i kulturowego gminy jak i środowiska społeczno - gospodarczego. Informuje o uwarunkowaniach wewnętrznych gminy jak i zewnętrznych, mających bezpośredni wpływ na kształtowanie kierunków polityki przestrzennej gminy.

Studium stanowi odniesienie i źródło informacji koordynacyjnych dla opracowywania planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydawanych bez planu miejscowego.

- 2) Studium po zaopiniowaniu przez organy, o których mówi Ustawa o Zagospodarowaniu Przestrzennym (art. 18 ust. 2 pkt 4) i po uchwaleniu przez Radę Gminy, nie jest przepisem gminnym, lecz państwowym jawnym dokumentem o charakterze strategicznym, zawierającym normy określające kierunki i sposoby działania organów i jednostek administracyjnych gminy. Jest aktem kierownictwa wewnętrznego.
- 3) Szczegółowa problematyka studium oprócz wymagań ustawowych, jest dostosowana do charakteru i specyfiki gminy. Poszczególne zagadnienia ujęte zostały według wyodrębnionych elementów jego struktury funkcjonalno – przestrzennej.
- 4) Studium zostało opracowane w taki sposób, aby pozwalało na wprowadzanie zmian, jakie będzie przynosić systematyczne przekształcanie gospodarki na poziomie kraju,

regionu i gminy. W związku z tym w studium unika się nadmiernej szczegółowości i liczby przesądzeń, koncentrując się na ocenie stanu zagospodarowania przestrzennego oraz określeniu pożądanych kierunków i sposobów przekształceń tj. celów które zostały sformułowane w opracowanej „Koncepcji Rozwoju Gminy Głuszyca” w 1998 r. Należy podkreślić, iż „Studium staje się czymś więcej, niż aktem polityki przestrzennej, jest aktem polityki rozwoju przestrzenno - gospodarczego.”

- 5) „Studium nie może pełnić funkcji prawnych, które nowa ustawa wiąże z przewidzianymi w niej planami miejscowymi. Choć obydwa dokumenty (studium i plan miejscowy) pełnią rolę narzędzi służących do osiągnięcia celów stawianych wobec zagospodarowania przestrzennego (z art. 1 ust. 2) - jednak ich cechy i funkcje prawne są diametralnie różne od siebie. Studium nie może wyrażać ustaleń zastrzeżonych dla zaliczanego do przepis...ów gminnych planu miejscowego.”¹
- 6) Studium będzie wymagało aktualizacji, szczególnie w odniesieniu do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych. Określone kierunki i polityka przestrzenna winna być korygowana w oparciu o powtórna diagnozę sytuacji gminy oraz problemów związanych z jej rozwojem.
- 7) Studium składa się z dwóch części:
 - a) Część pierwsza zawiera syntetyczną diagnozę stanu zagospodarowania i uwarunkowań rozwoju gminy z uwzględnieniem charakterystyki funkcjonalno - przestrzennej, uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych, uwarunkowań związanych z rozwojem społeczno - gospodarczym, zwraca uwagę na uwarunkowania zewnętrzne, pokazuje struktury własności terenów oraz wyodrębnia obszary problemowe w strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy, jak również wskazuje zagrożenia środowiska przyrodniczego o kulturowego
 - b) Druga część studium określa kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy , związane z :
 - ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego, rozwojem osadnictwa,
 - przeciwdziałaniu zagrożeniom powodziowym,
 - modernizacją i budową systemu komunikacji i infrastruktury technicznej
 - przeznaczenia terenów pod turystykę, przemysł, rolnictwo, leśnictwo itp.

Do realizacji celów związanych z rozwojem gminy oraz określenia kierunków zagospodarowania przestrzennego przy określonych uwarunkowaniach, zostały wyodrębnione strefy o zróżnicowanych funkcjach i polityce przestrzennej. W ramach ustalonych stref zostały wyodrębnione obszary (o ogólnych funkcjach zagospodarowania przestrzennego wg stanu istniejącego lub proponowanego) oraz tereny (o szczegółowych funkcjach stanu istniejącego jak i proponowanego) dla których, będzie obowiązkowe wykonywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wynikające z przepisów Ustaw Szczególnych.

1.2. Przebieg prac na Studium.

- 1) Z dniem 1.01.1995r. weszła w życie Ustawa z dnia 7.07.1994r o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.Nr 89 poz. 415). Ustawa ta wniosła nowe rozwiązania w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, nakładając na gminy obowiązek sporządzenia opracowania p.n. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”, określającego jej politykę przestrzenną.
- 2) W dniu 15.11.1995 r. została podpisana umowa pomiędzy Zarządem Miasta i Gminy Głuszycy a Biurem Planowania Przestrzennego w Wałbrzychu na wykonanie w/w opracowania.
- 3) W związku z wystąpieniem katastrofalnej powodzi w lipcu 1997 r. prace nad studium zostały przerwane. Wykonano dodatkowe opracowanie p.n. „Uwarunkowania - powódź 97” - określające dodatkowe uwarunkowania mające wpływ na kształtowanie polityki przestrzennej gminy.
- 4) Ze względu na zmianę metodologii prac nad studium, traktując je jako dokument o charakterze strategicznym stwierdzono, iż winno być ono zgodne z odczuciami i oczekiwaniami społeczeństwa gminy, a zatem rozszerzono w/w prace o dodatkowe opracowanie tj: „Koncepcję strategii rozwoju gminy Głuszycy” (patrz załącznik graficzny - uproszczone założenie metodologiczne).
- 5) Podczas przeprowadzonych warsztatów (na potrzeby strategii), w których brali udział przedstawiciele różnych środowisk gminy, dokonano dokładnego rozpoznania potrzeb, celów, słabych i mocnych stron gminy oraz możliwości rozwoju, a wnioski okazały się bardzo cenne dla opracowania kierunków i polityki przestrzennej gminy do niniejszego opracowania.

- 6) W dniu 19.02.1999 r. BPP dokonało na sesji prezentacji I części Studium, dotyczącą uwarunkowań wewnętrznych (przyrodniczych, kulturowych, struktury własności) oraz zewnętrznych. Przekazano do zaopiniowania przez Radę i Zarząd Gminy część tekstową tzw. „Analizę środowiska" wraz z planszami graficznymi (w tematach j. w. w skali 1:25 000).
- 7) W dniu 29.04.1999 r. również na sesji BPP zaprezentowało następne opracowanie p.n. „Koncepcja strategii i rozwoju gminy Głuszyca" wraz z planszą graficzną tzw. „drzewo celów".
- 8) W dniu 21.06.1999r podczas posiedzenia Zarządu, została dokonana prezentacja II części „Studium", tj. „Kierunków zagospodarowania i polityki przestrzennej Miasta i Gminy Głuszyca": przedstawiono
 - pełen tekst „Studium"
 - oraz opracowania graficzne (w skali 1: 25000 - plansza wynikowa gminy i w skali 1:10000 - plansza wynikowa miasta)
- 9) Prace nad studium, zostały zakończone w m-cu czerwcu 1999r, a pełny materiał przekazano władzom Miasta i Gminy w m-cu sierpniu 1999r.

1.3. Podstawy prawne opracowania.

1. Uchwała Rady Miasta i Gminy w sprawie przystąpienia do sporządzania Studium:
 Uchwała z dnia 04.09.1996 roku nr XXIII / 203 / 96.
 W sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Głuszyca.
2. Ustawy zawierające **przepisy szczególne** dotyczące Studium:
 - Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.Nr 89 poz 415, zm. z 1996 r. nr 106 poz. 496, z 1997 r. nr 111, poz 726, Dz.U. 1997r., nr 133 poz. 885; Dz.U. 1997 r. nr 141 poz. 943; Dz.U. z 1998 r. nr 106 poz. 668; Dz.U. z 1999 r. nr 15 poz. 139).
 - Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz.U.Nr 89, poz.414, zm. Dz.U. nr 1995 nr 141 poz. 692; Dz.U. z 1996r. nr 100 poz.465; Dz.U. z 1996 r. nr 146 poz.680; Dz.U. z 1996 r. nr 106 poz. 496; Dz.U. z 1997r. nr 111 poz. 726; sprost. Dz.U.z1998r. nr 22 poz. 118; zm. Dz.U. z 1997r. nr 88 poz. 554; Dz.U. z 1998 r. nr 106 poz. 668).
 - Ustawa z dnia 31 stycznia 1980r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (tekst jednolity Dz.U.nr 49 z 1994r. poz. 196) zm. Dz.U.1994r. nr 27 , poz.96, zm. Dz.U.z

- 1995 r. nr 90 poz. 446, zm. Dz.U. z 1996r. nr 106 poz. 496; zm. Dz.U. z 1996r. nr 132 poz. 622; zm. Dz.U. z 1997r. nr 46 poz. 296; zm. Dz.U. z 1997 nr 96, poz. 529; zm. Dz.U. z 1997r. nr 121 poz. 770; zm.Dz.U.z 1997r. nr 133, poz. 885; Dz.U. z 1997 r. nr 88 poz. 554; Dz.U. z 1997 r. nr 133 poz. 885, dz.U. z 1998 r. nr 106 poz. 668).
- Ustawa z dnia 15 lutego z 1962 roku o ochronie dóbr kultury (Dz.U.nr 10 z 1962 r. poz. 48; zm. Dz.U z 1983 r. nr 38 poz. 173; zm. Dz.U. z 1989r. nr 35 poz. 192; zm. Dz.U. z 1990 r. nr 34, poz. 198; zm. Dz.U z 1990 r. nr 56 poz. 322; zm. Dz. U. Z 1993 r. nr 65 poz. 309; zm. Dz.U. z 1993 r. nr 92 poz. 426; zm. Dz.U. z 1996 r. nr 106 poz. 496; zm. Dz.U. z 1997 r. nr 5 poz. 24; Dz.U. z 1997 r. nr 115 poz. 741; Dz.U. z 1997 r. nr 88 poz. 554; Dz.U. z 1998 r. nr 106 poz. 668).
 - Ustawa z dnia 16 października 1991 r o ochronie przyrody (Dz.U. nr 114 z 1991 r. poz. 492; am. Dz.U. z 1992 r. nr 54 poz. 254; zm. Dz.U. z 1994 r. nr 89 poz. 415; zm. Dz.U. z 1995 r. nr 147 poz. 713; zm. Dz.U. z 1996 r. nr 91 poz. 409; zm. Dz.U. z 1997 r. nr 14 poz. 72; zm. Dz.U. z 1997 r. nr 43 poz. 272; Dz.U. z 1997 r. nr 54 poz. 349; dz.U. z 1997 r. nr 133 poz. 885; Dz.U. z 1997 r. nr 88 poz. 554; Dz.U. z 1998 r. nr 106 poz. 668).
 - Ustawa z dnia 24 października 1974 r. Prawo Wodne - (Dz.U. nr 38 z 1974r. poz. 230; zm. Dz.U. z 1975 r. nr 17 poz. 94, zm. Dz.U. z 1980 r. nr 3 poz. 6; zm. Dz.U. z 1983 r. nr 44 poz. 201; zm. Dz.U. z 1989 r. nr 26 poz. 139; zm. Dz.U. z 1989 r. nr 35 poz. 192; zm. Dz.U. z 1990 r, nr 34 poz. 198; zm. Dz.U. z 1990 r. nr 39 poz. 222; zm. dz.U. z 1991 r. nr 32 poz. 131; zm. Dz.U. z 1991 r. nr 77 poz. 335; zm. Dz.U. z 1993 r. nr 40 poz. 183; zm. Dz.U. z 1994 r. nr 27 poz. 96; zm. Dz.U. z 1995 r. nr 47 poz. 234; zm. Dz.U. z 1996 r. nr 106 poz. 496 zm. Dz.U. z 1997 r. nr 47 poz. 299; dz.U. z 1997 r. nr 133 poz. 885; dz.U. z 1997 r. nr 88 poz. 554; Dz.U. z 1998 r. nr 106 poz. 668).
 - Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 1997 r. nr 115 poz. 741; Dz.U. z 1998 r. nr 106 poz. 668).
 - Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności (Dz.U. z 1997 r. nr 123 poz.781); Dz.U. z 1998 r. nr 106 poz. 666.

- Ustawa z dnia 3 lutego 1997 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 1995 r. nr 16 poz. 78; zm. Dz.U. z 1997 r. nr 60 poz. 370 ; zm. Dz.U. z 1997 r. nr 80 poz.505); Dz.U. z 1997 r. nr 160 poz. 1079; Dz.U. z 1998 r. nr 106 poz. 668).
- Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 1985 r. nr 14 poz. 60; zm. Dz.U. z 1988 r. nr 19; poz. 132; zm. Dz.U. z 1989 r. nr 35 poz. 192; zm. Dz.U. z 1990 r. nr 34 poz. 198; zm. Dz.U. z 1991 r. nr 75 poz. 332; zm. Dz.U. z 1993 r. nr 47 poz. 212. ; Dz.U. z 1994 r. nr 127 poz 627; Dz.U. z 1995 r. nr 141 poz. 692; Dz.U. z 1997 r. nr 6 poz 31; Dz.U. z 1997 r. nr 30 poz. 497; Dz.U. z 1997 r.nr 106 poz. 677; Dz.U. z 1997 r. nr 123 poz. 760; Dz.U. z 1998 r. nr 106 poz. 668).
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie geologicznym i górniczym (Dz.U. z 1994 r. nr 27 poz. 96 zm. Dz.U. z 1996 nr 106 poz. 496; Dz.U. z 1997 r. nr 111 poz. 726; Dz.U. z 1997 r. nr 133 poz. 885; Dz.U. z 1997 r. nr 88 poz. 554; Dz.U. z 1997 r. nr 106 poz. 668);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. nr 101 poz. 444; zm. Dz.U. z 1992 r. nr 21 poz. 85; Dz.U. z 1992 r. nr 54 poz. 254; Dz.U. z 1994 r. nr 1 poz. 3; dz.U. z 1994 r. nr 127 poz. 627; Dz.U. z 1995 r. nr 141 poz. 692; Dz.U. z 1995 r. nr 147 poz. 713; Dz.U. z 1996 r. nr 91 poz. 409; Dz.U. z 1997 r. nr 54 poz. 349; Dz.U. z 1997 r. nr 121 poz. 770; Dz.,.U. z 1997 nr 54 poz. 349; Dz.U. z 1998 r. nr 106 poz. 668).

Zmianę studium przygotowano w oparciu o:

- Uchwałę nr LXIV/254/2014 Rady Miejskiej w Głuszycy z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głuszycy,
- Ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 199 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233),
- Ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach

oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.)

- Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska tekst jednolity (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.),
- Ustawę z dnia 16 kwietnia 2001 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 627),
- Ustawę z dnia 26 marca 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1205),
- Ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435, ze zm.),
- Ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2010 nr 75 poz. 474),
- Ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne tekst jednolity (Dz. U. 2012 poz. 145),
- Ustawę z dnia 24 października 2014 r. o zmianie ustawy. - Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2013 poz. 1238),
- Ustawę z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2013 poz. 260),
- Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku poz. 594),
- Wnioski zgłoszone przez jednostki opiniujące i uzgadniające.

1.4. Materiały wejściowe

1) Opracowanie planistyczne:

- Miejscowy Plan Ogólny Zagospodarowania Przestrzennego gminy Głuszyca, (obowiązujący do końca 1999 r) wraz z tekstem
- Miejscowy Plan Ogólny Zagospodarowania Przestrzennego miasta Głuszyca (obowiązujący do końca 1999r) wraz z tekstem
- Studium Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Wałbrzyskiego, w tym:
 - Studium Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Wałbrzyskiego – Środowisko przyrodnicze 1997 r.
 - Studium Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Wałbrzyskiego - infrastruktura techniczna 1997 r.
 - Studium Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Wałbrzyskiego - uwarunkowania - powódź 1997 r.
- Studium Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Wałbrzyskiego

- podstawowe ustalenia i informacje do określenia polityki przestrzennej poszczególnych gmin.

2) Pozostałe opracowania:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego - poradnik metodyczny - Kraków 1998
Zarys metod i technik badawczych w planowaniu przestrzennym - Wrocław 1996
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego - poradnik metodyczny - Kraków 1996
- Wojewódzki program odbudowy, modernizacji i rozwoju na lata 1997 - 2001.
- Materiały statystyczne w rocznikach i publikacjach WUS.
- Koncepcja strategii rozwoju gminy Głuszyca
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Głuszyca - uwarunkowania - powódź 97.
- Straty wywołane katastrofalną powodzią w woj. wałbrzyskim 1997 r.
- Mapy ewidencji gruntów wraz z wypisami z ewidencji gruntów Inwentaryzacja złóż surowców mineralnych gminy Głuszyca Wnioski i uwagi mieszkańców gminy - ankiety
- Wnioski i postulaty jednostek gospodarczych i organów administracji lokalnej i organizacji społecznych – ankiety

3) Wykaz materiałów pozyskanych do sporządzenia zmiany studium:

- plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego uchwalony przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego Uchwałą nr XLVIII/1622/2014 z dnia 27 marca 2014 r.
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020,
- *Obszary Natura 2000 na Dolnym Śląsku*, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Wrocław 2012,
- Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, powiat wałbrzyski, marzec 2015,
- raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w 2012 r., WIOŚ, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Wrocław 2013 r.,
- inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego gmina Głuszyca Fulica-Jankowski Wojciech, Wrocław 2005 r.,
- obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzone w latach 1996-2011 w obszarze gminy Głuszyca.

2. CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNEJ GMINY.

Miasto i gmina Głuszyca położona jest w Sudetach Środkowych, w obszarze gór Wałbrzyskich, Sowich i Kamiennych przy państwowej granicy polsko-czeskiej. Jedyne istniejące przejście graniczne znajduje się w Głuszycy Górnej.

Gmina graniczy:

- od zachodu z gminą Mieroszów
- od północy z gminą Jedlina Zdrój
- od wschodu z gminą Walim
- od południa z gminą Nowa Ruda oraz z Czechami

Powierzchnia gminy wynosi: 62 km w tym powierzchnia miasta Głuszyca 16 km²

Główna rzeką gminy jest Bystrzyca.

W skład sieci osadniczej wchodzi jednostki:

- miasto: Głuszyca
- wsie: Głuszyca Górna, Grzmiąca, Kolce, Łomnica, Sierpnica
- przysiółki: Rybnica Mała (należąca do wsi Grzmiąca), Radosna (należąca do wsi Łomnica), Trzy Strugi (należąca do wsi Łomnica)

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy można wyodrębnić:

- obszary osadnicze, zurbanizowane, o funkcji przemysłowej, mieszkaniowej i usługowej
- obszary o funkcji rolniczej
- obszary o funkcji gospodarki leśnej
- obszary o funkcji turystycznej
- obszary o funkcji usług-gospodarki komunalnej

3. UWARUNKOWANIA WPŁYWAJĄCE NA MODERNIZACJĘ I ROZWÓJ GMINY

3.1. Uwarunkowania środowiska przyrodniczego

- 1) W części uwarunkowań środowiska przyrodniczego, zostały ujęte wszystkie te aspekty, które „dała nam natura” , które z jednej strony stanowią walory gminy zaś z drugiej strony mogą stanowić pewnego rodzaju bariery.
- 2) Wg budowy geologicznej obszaru wyodrębniono:
 - masyw gnejsowy Gór Sowich (tzw. blok Sowiogórski)
 - depresję śródsudecką (późno waryscyjskie molasy).Obszar miasta Głuszyca pochodzi z okresu młodego proterozoiku, natomiast pozostały obszar gminy tworzą utwory paleozoiczne.
- 3) Obszar miasta Głuszyca zawiera się w kotlinie śródgórskiej. W kierunku wschodnim od miasta rozciąga się obszar gór średnich, zaś w kierunku południowym i południowo-zachodnim (aż do granicy z Czechami) rozciągają się góry niskie i wysokie pogórze.
- 4) Na terenie gminy znajdują się obszary leśne, będące pod ochroną:
 - Park Krajobrazowy Gór Sowich
 - Obszar Chronionego Krajobrazu
- 5) Lasy zajmują około 3315 ha, co stanowi ok. 53,5% powierzchni całej gminy. Lasy te mają charakter wodo i glebochronny . Jednak ich stan sanitarny nie jest zadowalający. Zauważa się dość wysoki poziom uszkodzeń drzewostanu.
- 6) Teren gminy znajduje się w strefie Wałbrzysko - Noworudzkiego obszaru ekologicznego zagrożenia , w związku z czym obszary leśne znajdują się w I i II strefie zagrożeń (skala zagrożeń zawiera się w przedziale od 0 - III).
- 7) Na terenie gminy występują pomniki przyrody (8 szt. starodrzewia)
- 8) Wg. klasyfikacji siedliskowej, na obszarze gminy przeważają lasy górskie tj. bory mieszane i lasy mieszane, z najczęściej występującymi gatunkami drzew takimi jak: świerk, sosna, brzoza, jesion i buk. Najlicniejszą grupę stanowią drzewa stare (61-100 lat).
- 9) Główną rzeką przebiegającą przez gminę jest Bystrzyca posiadająca dopływy:
 - Złota Woda
 - Otluczyna
 - Potok Marcowy Duży
 - Potok Marcowy Mały
 - Rybna

- Kłobia
- 10) Górne odcinki rzek charakteryzują się dużymi spadkami podłużnymi, czego konsekwencją jest szybki odpływ wody ku terenom nizinnym.
- 11) Rzeką Bystrzyca na swoim górskim odcinku (na długości 7,8 km) prowadzi wody II klasy czystości. Na odcinku 1,9 km wody III klasy, a na pozostałym odcinku wody pozaklasowe.
- 12) Użytki rolne zajmują 2397 ha ogólnej powierzchni gminy, w tym:
- 714 ha - grunty orne
 - 1.199 ha - łąki i pastwiska
 - 3 ha - sady
- Są to jednak gleby o niskiej jakości. Przeważają tutaj gleby orne V i IV klasy bonitacyjnej, oraz gleby łąkowe należące do IV klasy bonitacyjnej.
- 13) Wzdłuż rzek występują gleby tzw. mady rzeczne (lekkie i średnie), pozostałe tereny obejmują gleby brunatne kwaśne, brunatne właściwe oraz gleby pyłowe. Pod względem przydatności rolniczej wyróżniamy następujące kompleksy:
- zbożowo-górski
 - owsiano-ziemniaczany
 - owsiano-pastewny
- Ocena warunków agroekologicznych wynosi 40-50 punktów (wg. skali od 0-100 pkt, gdzie kryteriami są: jakość i wilgotność gleb; klimat; rzeźba terenu).
- 14) Obszar gminy znajduje się w strefie klimatu bardzo wilgotnego i chłodnego w półroczu ciepłym oraz bardzo wilgotnego i bardzo chłodnego w półroczu chłodnym. Roczne sumy opadów wynoszą 800-900 mm. Średnia temperatura roczna wynosi 5-6 °C, w partiach górskich 4-5 °C.
- 15) Na obszarze gminy występują surowce mineralne - melafiry. Obecnie nie są eksploatowane. Istnieją jednak (w okolicy Głuszycy Górnej) wyrobiska poeksploatacyjne, gdzie wybieranie surowca zostało zakończone lecz złoża nadal tam zalegają. Teren ich występowania jest jednak obszarem problemowym.
- 16) Na obszarze gminy znajdują się liczne szlaki turystyczne jak i trasy (szlaki) narciarskie.
- 17) Do zagrożeń środowiska przyrodniczego zaliczono:
- zanieczyszczenie powietrza - związane przede wszystkim z nie ekologiczną gospodarką ciepłą - lokalne kotłownie opalane węglem
 - zanieczyszczenia wód - niski stopień ich czystości spowodowany jest odprowadzaniem ścieków gospodarczo-komunalnych (szczególnie z obszarów

wiejskich)

- zagrożenia powodziowe - dotyczy wszystkich obszarów położonych wzdłuż cieków wodnych, zalanych szczególnie podczas ostatniej powodzi w lipcu 1997 r.
- zanieczyszczenia gleb m.in. nieczystościami z dzikich wysypisk śmieci, zanieczyszczeniem atmosfery i wód,
- zniszczenia drzewostanów (m.in. uszkodzenia związane z działalnością ośrodków przemysłowych położonych w bliskim sąsiedztwie gminy Głuszycy)
- zanieczyszczenia spalinami, pyłami, gazami oraz wstrząsy i uciążliwości akustyczne dla terenów położonych w pobliżu drogi nr 381, będącej jedną z najbardziej uczęszczanych tras komunikacyjnych gminy

3.1.1 Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych:

- 1) Gmina Głuszycy w całości znajduje się w obszarze jednostki planistycznej gospodarowania wodami – jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP): Bystrzyca od źródła do Walimki o kodzie PLRW60004134189, która stanowi część scalonej części wód *Bystrzyca od źródeł do zb. Mietków (SO0806)*. Zgodnie z zapisami PGW, JCWP została oceniona jako silnie zmieniona o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny – zgodnie z art. 118 ustawy Prawo wodne należy przestrzegać ustaleń wynikających z Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 22.02.2011 r. (M.P. 2011, nr 40, poz.451),
- 2) Obręb Grzmiąca znajduje się w granicach otuliny Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich. Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., po. 627 z późn. zm.) otulina stanowi strefę ochronną, graniczącą z formą ochrony przyrody, wyznaczoną w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi, wynikającymi z działalności człowieka. Zatem planowane wg założeń projektu zagospodarowanie terenu nie powinno wpływać negatywnie na przyrodę Parku. Na terenie Parku obowiązują zakazy i zasady zagospodarowania, określone w rozporządzeniu Wojewody Dolnośląskiego nr 7 z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich (Dz. Urz. Woj. Doln. Nr 63, poz. 810) z dnia 6 marca 2008 r.,
- 3) Obręby Grzmiąca, Łomnica, Głuszycy Górna znajdują się w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków (OSO) Natura 2000 PLB020010 „Sudety Wałbrzysko – Kamiennogórskie”, w odniesieniu do którego obowiązują zapisy art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2013 poz. 627),

- 4) Obręb Kolce znajduje się w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO) Natura 2000 PLH020071 „Ostoja Nietoperzy Gór Sowich”, w odniesieniu do którego obowiązują zapisy art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2013 poz. 627),
- 5) Obręby Grzmiąca, Łomnica znajdują się w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO) Natura 2000 PLH020038 „Góry Kamienne” w odniesieniu do którego obowiązują zapisy art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2013 poz. 627).

3.2. Uwarunkowania środowiska kulturowego

- 1) Autorzy niniejszego studium, określając środowisko kulturowe, nie odnoszą się jedynie do dziedzictwa kulturowego, lecz obejmują wszystko to „co dokonał człowiek”, co jest jego ingerencją w środowisko przyrodnicze tj: infrastruktura techniczna, sieci komunikacji kołowej i kolejowej, zabudowa mieszkaniowa, przemysłowa itp.
- 2) Na terenie miasta i gminy znajdują się liczne obiekty objęte ochroną konserwatorską (wykaz zabytków architektury i budownictwa stanowi załącznik nr 1 do niniejszego studium).
- 3) Ukształtowana historycznie zabudowa wsi mająca rygory i ograniczenia, będąca pod ochroną i objęta strefą ochrony krajobrazu kulturowego, winna silnie wpływać na szczególne zachowanie tych wartości. Dotyczy to wsi: Grzmiąca wraz z przysiółkami Rybnica Mała oraz wsi Łomnica wraz z przysiółkami Trzy Strugi i Radosna.
- 4) Wartością gminy a jednocześnie ograniczeniem są stanowiska i obszary archeologiczne (na terenie miasta Głuszycy, Głuszycy Górna, okolice ruin zamku Rogowiec).
- 5) Zabudowa wielu wsi znacznie uległa dekapitalizacji w okresie powojennym. Do bezpośrednich przyczyn takiego stanu należy zaliczyć: procesy społeczno- ekonomicznego zastoju, migrację ludności, brak poczucia stabilizacji na obcych „ziemiach zachodnich ” . Ta sytuacja doprowadziła do dewastacji zabudowy, braku remontów i konserwacji zasobów mieszkaniowo-gospodarczych, często obiektów zabytkowych.
- 6) Wsie na terenie gminy Głuszycy posiadają zabudowę mieszaną tj. mieszkaniową i mieszkaniowo - zagrodową.
- 7) Uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe ośrodków osadniczych wykształciły w nich odpowiednie funkcje :
 - dla miasta Głuszycy - funkcję administracyjno-usługową przemysłową mieszkaniową turystyczną

- dla wsi: Kolce, Grzmiąca, Głuszycza Górna - funkcję rolniczą, przemysłową mieszkaniową turystyczną i rekreacyjną
 - dla wsi: Sierpnica, Łomnica wraz z przysiółkami - funkcję rolniczą leśną mieszkaniową turystyczną.
- 8) Dominującym układem struktury osadniczej jest typ wsi o zabudowie łańcuchowej (Grzmiąca, Głuszycza Górna, Kolce, Łomnica wraz z przysiółkiem Trzy Strugi). Jedynie przysiółki: Radosna i Rybnica Mała posiadają charakter owalnicy.
- 9) Na obszarze gminy, znajdują się obszary o szczególnych walorach turystycznych, związanych z przeszłością historyczną lub zainwestowanych turystycznie:
- do tych pierwszych należą:
 - a) kompleks podziemnego miasta „Osówka” - niedokończonej budowy niemieckiego zakładu zbrojeniowego ulokowanego w masywie gór Sowich, a pochodzącego z okresu II wojny światowej
 - b) obszar ruin zamku Rogowiec
 - do drugich należą:
 - a) wyciągi narciarskie usytuowane w kierunku południowym od Łomnicy
 - b) stawy, położone w rejonie ul. Leśnej w Głuszycy
- 10) Ilość dróg komunikacyjnych w gminie jest wystarczająca i obsługuje wszystkie jednostki osadnicze,
zaliczmy do nich drogi:
- nr 380 Unisław Śląski - Głuszycza - droga wojewódzka,
 - nr 381 Wałbrzych - Nowa Ruda - droga wojewódzka,
 - nr 45375 Głuszycza - Grzmiąca - droga powiatowa,
 - nr 45374 Głuszycza - Łomnica - droga powiatowa,
 - nr 45337 Głuszycza - Sokolec - droga powiatowa,
 - nr 45317 Głuszycza Górna - granica państwa - droga powiatowa,
 - nr 45373 Głuszycza - Łomnica - droga powiatowa,
 - nr 45376 Grzmiąca - droga powiatowa,
- oraz pozostałe drogi lokalne.
- 11) Stan techniczny sieci dróg nie jest zadowalający. W większości wymagają one modernizacji i napraw w zakresie: jakości nawierzchni, podniesienia parametrów

technicznych tj: geometrii dróg, nie normatywności łuków, zwiększenia szerokości jezdni , budowy pasów ruchu powolnego, wykonania poboczy oraz wydzielania miejsc parkingowych (szczególnie w mieście Głuszycy).

- 12) W związku z dużym nasileniem ruchu oraz słabą przepustowością na drodze nr 381 (przede wszystkim na odcinku miejskim), zakłada się (wg. wcześniejszych planów) budowę obwodnicy miasta (lokalizacja - kierunek zachodni). Proponuje się jednakże dokonanie korekty przebiegu w/w planowanej obwodnicy , dokonując przesunięcia jej znacznie w kierunku zachodnim. Zmiana ta spowodowana jest perspektywicznymi możliwościami rozbudowy miasta i powstaniem tzw. centrum (miasto Głuszycy posiada zabudowę łańcuchową bez wyodrębnionej centralnej części miejskiej - rynku).
- 13) Uzupełnieniem istniejącego układu sieci komunikacji drogowej, jest trasa linii kolejowej relacji Wałbrzych - Kłodzko, przebiegającej przez wsie : Grzmiąca, Głuszycy Górna i Kolce oraz miasto Głuszycy z dwoma dworcami kolejowym! usytuowanymi w Głuszycy i Głuszycy Górnej.
- 14) Jedynie wsie: Sierpnica, Radosna i Kolce nie są jeszcze zwodociągowane. Pozostałe obszary osadnicze posiadają sieć wodociagową tj: Grzmiącą (własne ujęcie wody), Łomnica z przysiółkiem Trzy Strugi (własne ujęcie wody), Głuszycy Górna i Głuszycy (własne ujęcie wody) oraz przysiółek Rybmca Mała (zasilana z terenu gminy Mieroszów)
- 15) Sieć kanalizacyjną posiada jedynie miasto Głuszycy. Obecnie trwają tutaj prace wykonawcze budowy nowych kolektorów ściekowych lecz dotyczą niewielkiej części miasta. Poza obszarem gminy ścieki odprowadzane są do oczyszczalni zlokalizowanej w Jugowicach. Żadna ze wsi nie posiada kanalizacji sanitarnej. Ścieki odprowadzane są do osadników bezodpływowych lub bezpośrednio do cieków wodnych.
- 16) Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Wałbrzych - Nowa Ruda - Polanica Zdrój.
Do miasta doprowadzony jest gazociąg średniego ciśnienia z Wałbrzycha. Żadna ze wsi nie jest zgazyfikowana. Ludność korzysta z gazu bezprzewodowego (w butlach).
- 17) Przez miasto przebiegają linie energetyczne wysokiego napięcia 110 kV relacji Wałbrzych - Nowa Ruda oraz średniego napięcia 20 i 10 kV. Na terenie miasta zlokalizowany jest GPZ. Cała gmina jest zelektryfikowana.
- 18) Miasto i gmina nie posiada zorganizowanej gospodarki ciepłej. System ciepłownictwa opiera się na ogrzewaniu piecowym, centralnym ogrzewaniu instalowanym indywidualnie oraz nielicznych kotłowniach (np. w Głuszycy przy ul. Kolejowej kotłownia obsługująca nowe budynki mieszkaniowe).

19) Odpady komunalne składowane są obecnie na wysypisku śmieci w Wałbrzychu. Do niedawna były one składowane na lokalnym wysypisku komunalnym na terenie Głuszycy.

3.3. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze.

1) Liczba ludności ogółem w mieście i gminie Głuszyca wynosi 10.010, w tym w samym mieście Głuszyca 7638. Średnio na 1 km² przypada 158 (w gminie) i 462 osoby (w mieście).

Ludności w wieku produkcyjnym jest około 57% ogółu ludności (w tym miasto 58%), przedprodukcyjnym 25% (w tym miasto 27%), poprodukcyjnym 18% (w tym miasto 15%).

Największy procent ludności znajduje się w wieku 20 - 39 lat. Wg. powyższych danych większość ludności stanowią ludzie młodzi. Saldo migracji wynosi -9 (w tym miasto - 36), nie jest to korzystne zjawisko socjologiczne. Stopa bezrobocia na przestrzeni roku 1996 i 1997 wynosi około 10,8 % i wykazuje tendencje spadkowe.

2) Jakość życia mieszkańców gminy odzwierciedla m.in. poziom warunków ich zamieszkania.

Zasoby mieszkaniowe miasta Głuszyca stanowią w większości budynki stare, wybudowane przed 1918 r. (ok. 50% wszystkich zasobów mieszkaniowych) około 35% to budynki wybudowane w latach 1918-1944. Jedynie 15% to budynki wybudowane po 1945 r. Stąd też większość zasobów mieszkaniowych wymaga remontów kapitalnych, bieżących lub wyposażenia w standardowe media techniczne.

Na wsiach przeważa zabudowa zagrodowa. Budynki mieszkalno-gospodarcze znajdują się w średnim stanie technicznym. W większości nie są wyposażone w podstawowe instalacje takie jak kanalizacja, woda, gaz.

3) Największy procent ludności pracującej zatrudniona jest w dziale produkcji i budownictwie (61%), oraz w handlu, usługach i administracji (23%). Pozostałe 16% obejmuje zatrudnienie w leśnictwie, rolnictwie, edukacji, służbie zdrowia.

4) Na terenie gminy w dziedzinie szkolnictwa funkcjonują szkoły:

- podstawowe - 3 (2 w mieście)
- gimnazja - 1 (w mieście)
- ogólnokształcące - 1 (w mieście)
- średnie techniczne i zawodowe - 1 (w mieście)
- zasadnicze zawodowe - 1 (w mieście)

5) W dziedzinie służby zdrowia funkcjonują:

- Specjalistyczny Szpital Zespolony w Wałbrzychu - oddział internistyczny (niewielka ilość miejsc tj. ok. 40)
 - przychodnie - 1 w mieście
 - apteki - 2 w mieście
- 6) Rolnictwo, w działalności gospodarczej gminy, nie pełni wiodącej roli. Górzystość terenów, rozdrobniony obszar gruntów ornych, niskie klasy bonitacyjne gleb oraz niekorzystny górski klimat to najważniejsze przyczyny braku zainteresowania ludności rozwojem rolnictwa na szeroką skalę.
- 7) Ilość jednostek pracy (wg. danych statystycznych - 1998) na obszarze całej gminy wynosi: 506 - w tym sektor publiczny 17 a sektor prywatny - 489
- 8) Do największych zakładów przemysłowych zaliczamy:
- a) Dolnośląskie Zakłady Art. Technicznych „NORTECH”
 - b) DMW EXPORT - IMPORT (wyroby artystyczne i użytkowe z drewna)
 - c) PPH KAM - POL (wyroby kamieniarskie)
 - d) ZB DALL (przemysł bawełniany)
 - e) PPHU INDRIANA (produkcja kołder itp.)
 - f) RAFA - KO (tworzywa spienione)
 - g) Usługi Leśne i Przerób Drewna
 - h) Z-dy Przemysłu Welrpanego ARGOPOL
 - i) Z-dy Przemysłu Drewnianego - tartak
- 9) Wobec trudnej sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw, związanej nawet z likwidacją wielu zakładów przemysłowych (w gminie Głuszyca jak również w całym regionie wałbrzyskim), społeczeństwo miasta i gminy Głuszyca winno upatrywać możliwości rozwoju w dziedzinie turystyki, rekreacji i agroturystyki, szczególnie wówczas, kiedy istnieją przyrodnicze i kulturowe walory tego obszaru. Uwarunkowania takie mogą spełniać rolę tzw. „lokomotywy” umożliwiającej rozwój pozostałych branż, zarówno usługowych jak i produkcyjnych. Dodatkowym atutem dla rozwoju turystyki mogą być już obszary zainwestowane m.in.:
- a) kompleks Osówka
 - b) ruiny zamku ROGOWIEC
 - c) wyciągi narciarskie
 - d) istniejące stawy rybne
 - e) duże ilości obiektów zabytkowych
 - f) Park Krajobrazowy Gór Sowich oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Sudetów

Środkowych

- g) bezpośrednie sąsiedztwo z Czechami (przejście graniczne w Głuszycy Górnej)
- h) istniejące szlaki turystyczne i trasy narciarskie oraz rowerowe
- i) jedną ze słabych stron gminy jest brak bazy noclegowo-gastronomicznej.
- j) (gmina posiada jedynie 120 miejsc noclegowych i 3 gospodarstwa agroturystyczne zlokalizowane w Głuszycy, Łomnicy i Sierpnicy).

3.4. Struktura własności

Na obszarze gminy struktura własności przedstawia się następująco:

- własność Skarbu Państwa - 63,97%
- własność Skarbu Państwa w wieczystym użytkowaniu - 0,16 %
- własność gminy - 15,52%
- własność gminy w wieczystym użytkowaniu - 1,61%
- własność prywatna - 18,74%

4. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY

Na zewnętrzne uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy zasadniczy wpływ mają:

- 1) położenie gminy w obszarze całego województwa
- 2) występowanie barier przyrodniczych - zarówno od strony ochrony prawnej jak i rodzaju ukształtowania środowiska dotyczące:
 - a) obszarów przywodnych (w szczególności wzdłuż rzeki Bystrzycy) znajdujących się w strefie zagrożeń powodziowych, wykluczających bądź ograniczających prowadzenie na tych terenach jakiejkolwiek działalności gospodarczej, mieszkaniowej i innej,
 - b) obszarów zalegania surowców naturalnych oraz ich przyszła eksploatacja , a obecne użytkowanie terenu tj. obszary leśne (częściowo będące pod ochroną), obszary rolne, obszary zabudowane infrastrukturą techniczną
 - c) obszar poeksploatacyjny (w okolicy Głuszycy Górnej) będący z jednej strony terenem ochrony wód (ujęcia wody) oraz z możliwościami zagospodarowania turystycznego, z drugiej zaś strony z możliwością przeznaczenia tego terenu pod dalszą eksploatację istniejących surowców mineralnych,
 - d) obszar (zachodnia część Głuszycy) przeznaczony pod planowane obejście miasta znajdujących się na terenach rolniczych,
 - e) obszary będące pod ochroną konserwatorską (strefy obejmujące całe wsie) jak

również stanowiska i obszary archeologiczne stanowiące barierę dla rozwoju innych funkcji (w szczególności przemysłu i mieszkalnictwa).

5. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY

W trakcie formułowania kierunków zagospodarowania polityki przestrzennej, autorzy Studium oparli się nie tylko na rozpoznanych uwarunkowaniach wewnętrznych tj. przyrodniczych, kulturowych czy też uwarunkowaniach zewnętrznych lecz również na opracowanej koncepcji strategii rozwoju gminy Głuszyca.

Na jej podstawie określone zostały:

- generalne i szczegółowe cele rozwoju
- strefy polityki przestrzennej
- kierunki zagospodarowania przestrzennego ogólne i szczegółowe w wydzielonych strefach

W niniejszym opracowaniu zawarto również wnioski, które wypływają z wytyczonych kierunków, potrzebne do określenia obszarów, dla których sporządzenie planów miejscowych jest obowiązkowe.

5.1. Cele rozwoju

1. **Celem generalnym** (tzw. wizją) jest uzyskanie ożywienia gospodarczego i zapewnienie zrównoważonego rozwoju Gminy. W oparciu o silny przemysł turystyczny przy jednoczesnym utrzymaniu roli istniejących zakładów przemysłowych i zaktywizowaniu rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz dzięki głębokiej restrukturyzacji sektora rolniczego. Wsparciem dla tego procesu będzie szybki rozwój infrastruktury, długofalowa polityka proekologiczna, a także wzrost kwalifikacji i umiejętności zasobów rynku pracy oraz promowanie pozytywnego wizerunku Gminy.

W wyniku realizacji tak sformułowanego celu nastąpi poprawa standardu życia mieszkańców oraz zostanie ułatwiony proces koniecznych przemian i dostosowanie się do nowych warunków w okresie integracji z Unią Europejską.

2. **Cele ekonomiczne** - wyrażają się w kształtowaniu mechanizmów stymulujących efektywny i wielostronny rozwój gospodarczy miasta i gminy na bazie własnych zasobów przyrodniczo-kulturowych w podejmowaniu działań zapewniających obniżenie bezrobocia i wzrost standardu życia mieszkańców, poprzez:

- a) aktywizację rozwoju funkcji podstawowych gminy tj.
 - turystyki
 - rolnictwa i leśnictwa
 - przemysłu
- b) opracowanie programu rozwoju turystyki
- c) inwestowanie i wspieranie inwestycji w zakresie obiektów obsługi ruchu turystycznego
- d) wspierania przedsiębiorczości i jego promocja
- e) zapewnienie maksymalnego wsparcia dla tworzenia i działania oraz rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, wspieranie zmian restrukturyzacyjnych istniejących przedsiębiorstw.
- f) zapewnienie korzystnych warunków i zachęt dla rozwoju biznesu lokalnego jak i inwestorów zewnętrznych
- g) umacnianie pozycji gospodarstw rolnych, ich przeobrażenie strukturalne, wprowadzanie nowych rozwiązań agrotechnicznych, rozwój lokalnego przetwórstwa rolnego (co przyczyni się do zwiększenia ochrony arealów rolnych)
- h) poprawa stanu jakości dróg komunikacyjnych
- i) budowa obwodnicy miasta
- j) działanie na rzecz wykorzystania przygranicznego położenia Gminy
- k) wszechstronne wspieranie rozwoju agroturystyki
- l) przygotowanie terenów dla działalności przemysłowej i usługowej

3. **Cele społeczne** - wyrażają się w poprawie standardu życia lokalnej społeczności, w sprawnym funkcjonowaniu gminy, a w szczególności polegają na dążeniu do:

- a) zapewnienia dogodnych warunków życia i rozwoju w drodze rozwijania infrastruktury społecznej na poziomie potrzeb lokalnych
- b) zapewnienia ludności odpowiedniej ilości mieszkań o odpowiednim standardzie
- c) zapewnienia mieszkańcom odpowiedniej ilości i jakości usług
- d) wyposażenia obszaru gminy w potrzebne, niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej

- e) zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony zdrowotnych warunków życia mieszkańców
- f) ułatwienia zainteresowanym podnoszenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych
- g) propagowania wiedzy w zakresie samodzielnej działalności biznesowej
- h) poprawa bezpieczeństwa ludności związanego z ruchem drogowym

4. **Cele ekologiczne** - wyrażają się w ochronie i racjonalnym kształtowaniu środowiska przyrodniczego poprzez:

- a) traktowanie ochrony środowiska jako nierozłącznej części wszystkich procesów rozwojowych
- b) ochronę wartości przyrodniczych i kulturowych
- c) ochronę ciągów ekologicznych (obszar chronionego krajobrazu leśnego i parku krajobrazowego)
- d) ochronę lasów, gleb, surowców naturalnych, wód, atmosfery
- e) hamowanie procesów degradacji środowiska naturalnego, oraz minimalizacja zagrożeń powodziowych
- f) kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej w nawiązaniu do uwarunkowań przyrodniczych.
- g) stosowanie nowoczesnych technologii eksploatacji zasobów naturalnych - przyjaznych dla środowiska
- h) kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy
- i) zmniejszenie poziomu zanieczyszczenia atmosfery

5. **Cele kulturowe** - polegają na zachowaniu wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz kształtowaniu atrakcyjnego wizerunku gminy poprzez:

- a) odnowę istniejących zasobów kulturowych poprzez m. in:
 - pozyskiwanie środków finansowych na restrukturyzację, renowację i rewaloryzację w/w zasobów
 - opracowanie profesjonalnego programu promocji gminy i jego konsekwentna realizacja
 - opracowaniu programu restrukturyzacji i rewaloryzacji obiektów i obszarów chronionych
- b) kształtowanie harmonijnego krajobrazu kulturowego z zachowaniem naturalnych krajobrazów i zabytkowych układów osadniczych

6. **Cele przestrzenne** - polegają na zachowaniu lub przywracaniu ładu przestrzennego w rozwoju osadnictwa i zagospodarowania gminy w oparciu o ich walory kulturowe i przyrodnicze, w szczególności:

- a) na uporządkowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, polegającej między innymi na:
 - wyeliminowaniu konfliktów wynikających z różnych sposobów użytkowania terenów
 - likwidacji odczuwalnych zaniedbań i nieprawidłowości w dotychczasowym zagospodarowaniu przestrzennym
- b) racjonalnej gospodarce terenami i efektywnym ich wykorzystaniu
- c) określeniu odpowiedniej funkcji dla obszarów problemowych.
- d) przygotowaniu terenów dla działalności przemysłowej i usługowej
- e) inwestowanie w obiekty obsługi ruchu turystycznego
- f) stosowanie rozwiązań architektonicznych nawiązujących do tradycji lokalnych
- g) wydzielenie działek pod budowę domków letniskowych
- h) wydzielenie domów pod rozwój budownictwa mieszkalnego
- i) wykształcenie centrum miasta (miasto Głuszycza nie posiada rynku)

5.2. Strefy polityki przestrzennej

Realizacja w/w celów związanych z rozwojem gminy Głuszycza, wymaga wydzielenia stref o zróżnicowanej polityce przestrzennej oraz obszarów w nich zawartych o odmiennych funkcjach:

- 1) **Strefa I - MIEJSKA** - obejmuje teren miasta Głuszycza (w jego granicach) i związana jest z jego istniejącym i przyszłym rozwojem.

W jej granicach wyodrębniono:

- I A - centrum miasta o dominującej funkcji usługowo - administracyjno- turystycznej
- I B - osiedli mieszkaniowych
- I C - przemysłowo-inwestycyjny
- I D - rekreacyjno-wypoczynkowy
- I E – rolniczy

- 2) **Strefa II – WIEJSKA** - obejmuje pozostałe osadnicze tereny gminy związane z jej istniejącym i przyszłym rozwojem.

W jej granicach wyodrębniono obszary:

- osadniczy o preferowanej funkcji rolniczej
- osadniczy o preferowanej funkcji rolniczo-przemysłowej
- osadniczy o preferowanej funkcji turystycznej
- zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo – rekreacyjnej

Strefa III - TURYSTYCZNO-GOSPODARCZA - obejmuje teren otwarty obszarów chronionego krajobrazu i parku krajobrazowego, gruntów rolnych, leśnych, występowanie zasobów surowców naturalnych.

W jej granicach wyodrębniono obszary:

III A - Gospodarki leśnej (lasy i dolesienia wyłączone spod zabudowy)

III B - Rolniczy (wyłączone spod zabudowy użytki rolne w klasach bonitacji I-IV, dopuszczalność zabudowy na użytkach rolnych od V klasy i nieużytkach).

III C - Aktywizacji przemysłowej

IIID- Gospodarki komunalnej

II E - Turystyczno- rekreacyjna

5.3. Generalne kierunki zagospodarowania gminy Gluszyca

5.3.1. Kierunki ochrony i odnowy zasobów środowiska przyrodniczego.

- 1) Ustala się następujące kierunki związane z zasadami ochrony środowiska przyrodniczego

Dotyczą one strefy polityki przestrzennej:

= I - Miejskiej

= II - Wiejskiej

= III - Turystyczno-Gospodarczej

i w szczególności polegają na:

a) ochronie ciągów ekologicznych przed zmianą istniejącego sposobu użytkowania, zwłaszcza w rejonach stykowych ze strefą osadniczą:

- strefa Miejska - obszary leśne w granicach miasta
- strefa Wiejska - obszary leśne i parkowe na terenach osadniczych
- strefa Turystyczno- Gospodarcza - obszar chronionego krajobrazu i parku

krajobrazowego

b) ochronie szaty roślinnej, w tym:

- lasów, zwłaszcza o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem przez stosowanie udoskonalonych rębni, regulację granicy rolno-leśnej, podnoszenie lesistości terenu, utrzymanie i uzupełnianie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, w celu poprawy walorów przyrodniczych .

- zbiorowisk łąk i polan śródleśnych

- stanowisk roślin chronionych (pomników przyrody)

c) ochronie fauny , co wymagać jednak będzie opracowania przyrodniczej inwentaryzacji obejmującej badania faunistyczne i określenie zasad tej ochrony na obszarze gminy

d) ochronie cieków i wód podziemnych - poprzez:

- stabilizację przepływów poprzez właściwą gospodarkę hydrotechniczną: (np. budowę wałów, pogłębienie i regulacja rzek, zadrzewianie brzegów koryta rzek, budowę zbiorników retencyjnych lub polderów bądź innych rozwiązań)

- podnoszenie jakości wód poprzez ograniczenie spływu wód powierzchniowych z pól uprawnych i tras komunikacyjnych do cieków oraz eliminacji zanieczyszczeń ściekami bytowymi i przemysłowymi

- likwidację wysypisk odpadów (tzw. dzikich w okolicy wsi Grzmiąca i Kolce)

- zakazu eksploatacji surowców naturalnych na obszarze występowania wód podziemnych

e) ochronie rzeźby terenu, polegającej na:

- ograniczeniu nieprawidłowej eksploatacji złóż tj. naruszającej przestrzeń przyrodniczą w sposób nieodwracalny (w przypadku rozpoczęcia przyszłej eksploatacji surowców na obszarze gminy)

- wzmocnieniu działań rekultywacyjnych odsłoniętych wyrobisk poeksploatacyjnych

- zakazie zabudowy i prowadzenia sieci dróg lub infrastruktury technicznej na terenach osuwiskowych

f) ochronie gleb, mającej na celu zahamowanie erozji i jej degradacji poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych

(odpowiednie zasady nawożenia, melioracja, następstwo roślin)

g) ochronie klimatu - polegającej na zadrzewianiu, nie blokowaniu ciągów powietrza poprzez ich nie zabudowywanie, ograniczanie lokalnych emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez zmianę mediów grzewczych na ekologiczne

h) ochronie eksploatacji złóż polegającej na ograniczeniu: (w przypadku przyszłej

eksploatacji występujących na obszarze gminy surowców)

- eksploatacji rabunkowej poprzez wybieranie najdogodniejszych partii złoża, w sposób degradujący cały obszar wydobywania surowców
 - niewykorzystanie surowców towarzyszących i współwystępujących, złe usuwanie nadkładu
 - niewykorzystanie odpadów przeróbczych
- i) ochronie stanowisk obszarów i stref obserwacji archeologicznych.

2) Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk:

- a) zgodnie z art. 118 ustawy Prawo wodne należy przestrzegać ustaleń wynikających z Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 22.02.2011 r. (M.P. 2011, nr 40, poz.451), w obszarze jednostki planistycznej rzeki Bystrzyca od źródła do Walimki o kodzie PLRW60004134189,
- b) zagospodarowanie terenu nie powinno wpływać negatywnie na przyrodę w granicach otuliny Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich. Otulina stanowi strefę ochronną, graniczącą z formą ochrony przyrody, wyznaczoną w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi, wynikającymi z działalności człowieka. Na terenie Parku obowiązują zakazy i zasady zagospodarowania, określone w rozporządzeniu Wojewody Dolnośląskiego nr 7 z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich (Dz. Urz. Woj. Doln. Nr 63, poz. 810) z dnia 6 marca 2008 r.,
- c) uwzględnić należy obszar specjalnej ochrony ptaków (SOO) Natura 2000 PLB020010 „Sudety Wałbrzysko - Kamiennogórskie”, w odniesieniu do którego obowiązują zapisy art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2013 poz. 627) i następne, ustawy o ochronie przyrody,
- d) uwzględnić należy obszar specjalnej ochrony ptaków (SOO) Natura 2000 PLH020071 „Ostoja Nietoperzy Gór Sowich”, w odniesieniu do którego obowiązują zapisy art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2013 poz. 627) i następne, ustawy o ochronie przyrody,
- e) uwzględnić należy obszar specjalnej ochrony ptaków (SOO) Natura 2000 PLH020038 „Góry Kamienne”, w odniesieniu do którego obowiązują zapisy art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2013 poz. 627) i następne, ustawy o ochronie przyrody.

3) Ustala się dla stref I, II i III, następujące kierunki ochrony krajobrazu:

- a) zachowanie istniejących walorów krajobrazu polegającym na:
 - zachowaniu istniejących panoram widokowych
 - przeciwdziałaniu zeszpecenia krajobrazu elementami infrastruktury technicznej
 - skupieniu zabudowy i nie rozpraszaniu na terenach otwartych
 - unikaniu obcych regionalnie form architektonicznych
 - dolesieniu lub zadrzewieniu terenów (nieolesionych)
- b) przywracanie zubożonym i zdegenerowanym obszarom o wartościach krajobrazowych wartościowych widoków poprzez ich odsłanianie, korektę istniejących deformacji np. poprzez zasłonięcie pasmem wysokiej zieleni, niwelacją terenu itp.(szczególnie zabudowy przemysłowej, zabudowy komunalnej na obszarze gminy)
- c) kształtowanie harmonijnego krajobrazu współczesnego, poprzez dostosowanie skali i form nowej zabudowy do cech istniejącego krajobrazu naturalnego i kulturowego, czy też przeciwdziałanie obudowie tras komunikacyjnych , zamykających panoramę widokową (w związku z przyszłą budową obejścia miasta Głuszyca)

5.3.2. Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska kulturowego

Ustala się, następujące kierunki związane z ochroną środowiska kulturowego, dotyczących stref:

I Miejskiej

II Wiejskiej

- 1) Ukształtowana i ustabilizowana historycznie sieć osadnicza gminy wymaga przede wszystkim działań rewaloryzacyjnych i rewitalizacyjnych zgodnych z:
 - przewidzianymi zmianami w strukturze funkcjonalno-przestrzennej (obszarów zabudowanych i wolnych od zabudowy)
 - istniejącą ochroną prawną oraz potrzebą ochrony obiektów i obszarów chronionych (stref ochrony konserwatorskiej, zabytków będących pod ochroną konserwatorską stanowisk obszarów i stref obserwacji archeologicznej).
- 2) Podstawowym elementem sieci osadniczej pozostaną nadal:
 - Miasto Głuszyca - jako ośrodek gminy o funkcji usługowej, administracyjnej, przemysłowej, turystycznej, mieszkaniowej
 - Pozostałe osadnicze jednostki wiejskie - o wiodącej funkcji rolniczo- turystycznej, o zróżnicowanych funkcjach uzupełniających takich jak przemysł, przetwórstwo,

agroturystyka, których kierunek zmian należy podporządkować obranym przez gminę celom polityki przestrzennej zgodnie z niniejszym Studium i koncepcją strategii rozwoju.

- 3) Zakazuje się inwestowania na terenach wiejskich nie przeznaczonych pod zabudowę, celem nierozpraszania zabudowy z zachowaniem układów tzw. „sudeckiej wsi”.
- 4) Dla poprawy ładu przestrzennego gminy należy dążyć do uzyskania pozytywnych walorów estetycznych, funkcjonalności, logiki i czytelności struktur przestrzennych jak i zharmonizowania ich z walorami otoczenia, a w szczególności:
 - utrzymania istniejącej sieci osadniczej oraz przywrócenia wysokiej wartości walorów architektonicznych (rewaloryzacja)
 - wyeliminowanie powtarzalnych i typowych rozwiązań architektonicznych, nie uwzględniających specyfiki terenu i lokalnych tradycji budownictwa
 - wprowadzenie nowych zespołów zabudowy w taki sposób, aby nie przyczyniały się do gruntowych zmian historycznie ukształtowanego krajobrazu poszczególnych jednostek osadniczych
 - lokalizowanie nowych zespołów zabudowy w ciągach już istniejących struktur, zgodnie z istniejącymi warunkami funkcjonalnymi lub wpisywanie nowej zabudowy w ciągi ich naturalnej kontynuacji i rozwoju.
- 5) Lokalizacja nowych zespołów aktywności gospodarczej , o charakterze produkcyjno-przemysłowym i usług winna być podporządkowana wymogom związanym z:
 - ochroną środowiska przyrodniczego
 - ochroną środowiska kulturowego
 - ochroną przeciwpowodziową
 - walorami estetycznymi rozwiązań architektoniczno-urbanistycznych
 - wysoką dostępnością komunikacyjną i mediów technicznych.
- 6) Zagospodarowanie zespołów zabytkowych szczególnie pod kątem rozwoju turystyki, musi być realizowane z wytycznymi konserwatorskimi dla zachowania walorów historycznych i estetycznych zabytkowej zabudowy architektonicznej i ich otoczenia.
- 7) Maksymalne wykorzystanie istniejącej zabudowy o byłych funkcjach na obecnie potrzebne takie jak : mieszkalnictwo, usługi, handel, turystyka.

5.3.3. Kierunki rozwoju i modernizacji systemu komunikacji i infrastruktury technicznej

- 1) Kierunki rozwoju i modernizacji komunikacji i infrastruktury sieci w gminie powinny być dostosowane do:

- rozmieszczenia poszczególnych obszarów zabudowy w strefie I MIEJSKIEJ oraz II WIEJSKIEJ w stosunku do terenów potencjalnego rozwoju osadnictwa (mieszkalnictwa, przemysłu i turystyki)
- rozmieszczenie urządzeń i zabudowy obszarów przemysłowo- komunalnych w strefie terenów otwartych strefy III TURYSTYCZNO- GOSPODARCZEJ

2) Ustala się następujące kierunki rozwoju układu komunikacji kolejowej w gminie Głuszyca-

nie przewiduje się rozbudowy sieci komunikacji kolejowej, należy jednak zapewnić warunki umożliwiające modernizację istniejącej linii oraz modernizację infrastruktury towarzyszącej (dworce, stacje przeładunkowe itp.)

3) Ustala się następujące kierunki rozwoju komunikacji drogowej w gminie Głuszyca:

a) należy dążyć do, zapewnienia dogodnych powiązań gminy z terenami zewnętrznymi poprzez:

- modernizację drogi krajowej nr 380 i 381
- budowę obwodnicy miasta Głuszyca (od strony zachodniej)- proponuje się zmianę jej przebiegu, polegającą na maksymalnym odsunięciu w zachodnią stronę do granicy miasta. Przesłankami w/w zmiany są:

> długookresowe wykorzystanie drogi jako obwodnicy - obecnie proponowany przebieg, przy szybkiej zabudowie w jej okolicach, sprowadziłby ją do rangi drogi miejskiej (brak bezkolizyjności),

> uzyskanie dużego obszaru przeznaczonego pod zabudowę mieszkaniową usługową administracyjną rekreacyjną itp. - potrzebnego do powstania tzw. centrum, którego obecnie Głuszyca nie posiada.

b) należy dążyć do zapewnienia podstawowego standardu dróg na obszarze gminy oraz ulic w mieście Głuszycy, poprzez:

- poprawę stanu technicznego w/w dróg (modernizacja nawierzchni, podniesienie standardu parametrów technicznych, poprawieniu geometrii dróg, poprawę nienormatywności łuków, poszerzenie dróg, wykonanie poboczy itp.) - np. na drogach Sierpnica - Rzeczka i Sierpnica - Sokolec
- odbudowę zanieczyszczeń popowodziowych dotyczących dróg na obszarze gminy
- budowę nowych odcinków dróg i ulic łączących nowe tereny osadnicze i przemysłowe (jeżeli będzie taka potrzeba)
- budowę chodników zwłaszcza w rejonie nakładania się intensywnego ruchu kołowego

i pieszego, wraz z przystosowaniem tych ciągów dla osób niepełnosprawnych

- budowę i rozbudowę tras i ścieżek rowerowych w zależności od kategorii rekreacji, poprzez wykorzystanie istniejących lub proponowanych tras komunikacyjnych (tj. na terenach wiejskich w szczególności dróg bitych łączących osiedla mieszkaniowe z zakładami pracy, lub osiedla mieszkaniowe z terenami rekreacyjnymi, przykładowe propozycje wytyczenia ścieżek rowerowych przedstawiono na planszy kierunków zagospodarowania i polityki przestrzennej miasta i gminy Głuszyca - jako propozycje połączeń terenów osadniczych o różnorodnych funkcjach)

- c) należy zapewnić właściwą obsługę ruchu poprzez utworzenie miejsc parkingowych i serwisu technicznego.

- d) należy podjąć starania o odpowiednie utrzymanie zwłaszcza w okresie zimowym wszystkich dróg na obszarze gminy

4) Należy dążyć do opracowania i realizacji programu odprowadzania i oczyszczania ścieków dla poszczególnych zespołów osadniczych (dotyczy to całego obszaru gminy) polegającego na:

- rozbudowie i modernizacji istniejącej sieci kanalizacyjnej na obszarze miasta Głuszyca

- skanalizowaniu (budowa kolektorów sanitarnych) na obszarze poszczególnych wsi wraz z odprowadzaniem ścieków do istniejących szamb lub oczyszczalni w Jugowicach

- budowie i modernizacji istniejącej kanalizacji deszczowej (burzowej) na obszarze całej gminy

- budowie lokalnych przepompowni ścieków (potrzebnych ze względu na górzystość terenu)

- gazyfikacji gminy - poprzez budowę stacji redukcyjno-pomiarowej i budowę sieci gazowej tam gdzie pozwalają uwarunkowania związane z ukształtowaniem terenu

5) Zwiększenie ilości numerów telefonicznych - na obszarze gminy.

6) Należy dążyć do wprowadzenia systemów energetycznych nie powodujących zanieczyszczeń środowiska, poprzez budowę nowych ekologicznych ciepłowni zasilających wsie jak również zastępować opał węglowy w istniejących lokalnych kotłowniach miejskich paliwem ekologicznym.

7) W zakresie gospodarki odpadami ustala się następujące zasady:

- a) likwidację i rekultywację dzikich i nielegalnych wysypisk odpadów

- b) utrzymuje się realizację programu gromadzenia odpadów

na przeznaczonym do tych celów wysypisku wspólnym w Wałbrzychu

- c) budowę własnego wysypiska śmieci w dogodnej lokalizacji.
- 8) Na obszarach objętych zagrożeniem powodziowym w gminie należy:
- a) dokonać odbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej zniszczonej w trakcie powodzi
 - b) wyłączyć tereny, najbardziej narażone na zalania , spod zabudowy mieszkaniowej i przemysłowo-gospodarczej oraz infrastruktury technicznej (tereny wzdłuż cieków wodnych)
 - c) przeprowadzić prace zabezpieczające przed zalaniem terenów poprzez rozwiązania hydrotechniczne i ekologiczne:
(budowa wałów, pogłębianie dna rzeki, dolesianie i zalesianie obszarów wzdłuż koryt rzecznych, regulację rzek, odtwarzanie dawnej zdekapitalizowanej infrastruktury wodnej)
 - d) umożliwić budowę zbiorników retencyjnych w okolicy wsi Łomnica, Sierpnica i Kolce.

5.4. Podstawowe kierunki zagospodarowania przestrzennego w wydzielonych strefach

- 1) Ustala się następujące wykorzystanie terenów gminy, jako istniejące, do zachowania (od nr 1-6) oraz proponowane kierunki zagospodarowania (od nr 1a-6a) oraz nr 7:

Tereny:

- 1 / 1a - leśne / dolesienia
- 2 / 2a - mieszkaniowo-usługowe
- 3 / 3a - komunalne
- 4 / 4a - obsługi turystycznej
- 5 / 5a - gospodarki rolnej i leśnej
- 6 / 6a - gospodarczo-przemysłowej
- 7 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i mieszkaniowo - rekreacyjna.
Ustala się minimalną powierzchnię działek dla zabudowy mieszkaniowej 1000 m², dla zabudowy mieszkaniowo - rekreacyjnej 1500 m².

5.4.1 Kierunki zagospodarowania przestrzennego w strefach terenów osadniczych

- 1) Tereny osadnicze - wyznacza strefa: I - MIEJSKA i II WIEJSKA
- 2) Tereny o których mowa wyżej, powinny osiągnąć pełny standard wyposażenia technicznego w zakresie:
 - komunikacji

- zaopatrzenia w wodę, odprowadzenie i oczyszczenie ścieków
- energetyki
- telekomunikacji
- gospodarki odpadami
- zabezpieczeń przeciwpowodziowych
- dostępności dla niepełnosprawnych

3) Dla obszarów w zaznaczonej strefie I i II określa się kierunki (przeznacza tereny) :

= dolesianie obszarów leśnych w granicach stref osadniczych - 1a- tj. obszaru parku krajobrazowego (miasto Głuszyca), obszarów wzdłuż cieków wodnych, terenów chronionych parku krajobrazowego we wsi Łomnica

- oraz 1 - utrzymanie istniejących zasobów leśnych (w granicach strefy osadniczej)

= przygotowanie nowych terenów na potrzeby mieszkalnictwa i działalności usługowej (włącznie z możliwością zabudowy plombowej) - 2a

- oraz utrzymanie obecnych terenów mieszkaniowych - 2

= budowa obwodnicy na obszarze miasta, budowa infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich - 3a

- oraz utrzymanie obecnych terenów komunalnych - 3

= obszary przeznaczone do zagospodarowania turystycznego wraz z niezbędną infrastrukturą - 4a - tj. wszystkie wsie

- oraz utrzymanie obecnych obszarów - 4 -

= utrzymanie obszarów przemysłowych - 6

- oraz dalszy rozwój przemysłu - na terenach proponowanych - 6a

4) Pozostałe kierunki działań w strefie I i II dotyczą:

- rewaloryzacji starych zasobów mieszkaniowych
- ochrony konserwatorskiej obiektów we wszystkich wsiach gminy oraz na obszarze miasta Głuszyca
- restrukturyzacji rolnictwa (ochrona dobrych jakościowo gleb, rozwój rolnictwa)
- objęcie szczególną ochroną kompleksu miasta podziemnego Osówka i ruin zamku Rogowiec oraz obszarów wiejskich znajdujących się w strefach ochrony konserwatorskiej

5) Podstawą do podejmowania decyzji w zakresie ustalania przeznaczenia terenów i zasad jego zagospodarowania stanowi:

- a) dla strefy osadniczej I Miejskiej i II Wiejskiej, obowiązek sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na tych obszarach, dla których opracowanie wynika z ustaw szczególnych

- b) dla poszczególnych pozostałych obszarów w wydzielonych terenach w zależności od potrzeb i propozycji wg. numeracji 1a - 6a
 - c) opracowanie planów miejscowych winno być zgodne z Ustawą o Zagospodarowaniu Przestrzennym z dnia 7.07.94 r. art. 10 wraz z późniejszymi zmianami.
- 6) W celu osiągnięcia pożądaných efektów w zagospodarowaniu przestrzennym terenów położonych w strefach rozwoju osadnictwa winny być podjęte działania:
- a) popieranie i wspomaganie inicjatyw przyczyniających się do rozwoju gminy Głuszycy działalności przemysłowej, produkcyjnej na bazie rodzinnych gospodarstw wiejskich oraz działalności gospodarczej i usługowej
 - b) popieranie i wspomaganie inicjatyw zmierzających do wzrostu różnorodnej działalności o wysokim standardzie wyposażenia i jakości obsługi mieszkańców gminy oraz ruchu turystycznego
 - c) pozyskiwanie środków finansowych na modernizację i remonty oraz rozwój budownictwa komunalnego oraz na rewitalizację budynków podlegających ochronie konserwatorskiej, jako środka pomocnego dla właścicieli w ich utrzymaniu i podnoszeniu wartości użytkowych przy jednoczesnym zachowaniu wartości zabytkowych
 - d) tworzenie gminnego zasobu działek budowlanych, w celu ułatwiania ich pozyskiwania przez potencjalnych przyszłych właścicieli, nowych, nie włączonych do obecnych terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz zahamowanie samowoli budowlanych
 - e) tworzenie dla poprawy ochrony środowiska nowych zasad organizacyjnych i finansowych obsługi komunalnej gminy wraz z restrukturyzacją służb obecnie działających
 - f) pozyskiwanie środków i wspieranie inicjatyw dla podnoszenia standardów infrastruktury technicznej związanej z jakością życia mieszkańców.
 - g) rehabilitacja zdewastowanych obszarów w celu zmiany ich przeznaczenia np. na działalność gospodarczą turystyczną lub inną
 - h) minimalizacja ilości wytworzonych i odprowadzonych do środowiska zanieczyszczeń gazowych, płynnych i stałych poprzez zastosowanie najnowszych technologii przyjaznych dla otoczenia oraz chroniących je urządzeń technicznych i elementów zagospodarowania przestrzennego.

5.4.2. Kierunki zagospodarowania w strefie terenów otwartych

- 1) Tereny otwarte - wyznacza strefa III - TURYSTYCZNO - GOSPODARCZA

- 2) Ustala się następujące wykorzystanie terenów o charakterze otwartym w obrębie obszaru w/w stref:
- 1 / 1 a - leśne , dolesienia
 - 3 / 3a - gospodarka komunalna
 - 4 / 4a - turystyka (obsługa turystyczna)
 - 5 / 5a - rolnictwo (polowe, hodowlane, ogrodnicze)
 - 6 / 6A - przemysł
- 3) Zakres i sposób wykorzystania terenów dla działalności wymienionych w pkt. 2 jest zróżnicowany, w zależności od reżimów ochronnych środowiska występujących w tej strefie tj. obszaru chronionego krajobrazu i parku krajobrazowego.
- 4) W obrębie strefy III TURYSTYCZNO - GOSPODARCZEJ na obszarach terenów otwartych z wykorzystaniem dla rolnictwa i leśnictwa, ogranicza się funkcję osadniczą do utrzymania, podporządkowania i uzupełnienia istniejących zespołów zabudowy i pojedynczych obiektów z możliwym wykorzystaniem na cele mieszkalnictwa z usługami, bazy turystyczno- wypoczynkowej, nieuciążliwej działalności produkcyjno - usługowo - przetwórczej, przeróbki, bez obsługi gospodarki rolnej, zaplecza gospodarki komunalnej.
- 5) W obrębie strefy III na obszarach terenów otwartych z wykorzystaniem ich pod turystykę i agroturystykę, dopuszcza się lokalizację obiektów związanych z niezbędną infrastrukturą w obszarach określonych symbolem IIIC i teren 4a.
- 6) Ustala się w strefie III następujące kierunki zagospodarowania terenów otwartych wykorzystanych na potrzeby rozwoju rolnictwa, hodowli, leśnictwa i turystyki:
- a) wyłączenie gruntów rolnych (o wysokiej klasie bonitacyjnej I - IV) oraz leśnych spod zabudowy ze względu na ochronę prawną
 - b) wyrównanie granic leśnych - poprzez zalesienie
 - c) dopuszczenie niezbędnej zabudowy lub innej turystyczno - rekreacyjno - wypoczynkowej (niskich klas bonitacyjnych, V-VI klasa) w zgodzie z zasadami ochrony środowiska
 - d) wykorzystanie obszarów poeksploatacyjnych i nieużytków rolnych na cele związane z wykorzystaniem ich pod turystykę i agroturystykę
 - e) rozwijanie atrakcyjnych i zgodnych ze standardami UE upraw ogrodniczych, sadowniczych i hodowli
 - f) podjęcie działań w kierunku sukcesywnego scalania gruntów rolnych
 - g) ochronę lasów łęgowych oraz ich dolesienie

- h) zadrzewienie terenów położonych w obrębie dolin rzek i potoków stanowiących ciągi ekologiczne
 - i) intensyfikowanie prac w zakresie małej retencji prac hydrologicznych systemu ochrony przeciwpowodziowej
 - j) podjęcie działań w kierunku lokalnego przetwórstwa rolnego
 - k) ograniczanie zabiegów agrotechnicznych przyczyniających się do zanieczyszczania gleb i wód, równocześnie wprowadzając zabiegi oparte na rozwiązaniach przyjaznych dla środowiska naturalnego.
 - l) wykonanie projektu i jego realizacja w temacie ścieżek rowerowych z możliwością wykorzystania istniejących ciągów komunikacyjnych (wraz z ich modernizacją - np. dodatkowy pas drogowy dla rowerów)
- 7) Ustala się w strefie III TURYSTYCZNO - GOSPODARCZEJ następujące kierunki zagospodarowania terenów otwartych wykorzystanych na potrzeby komunalne i rozwoju przemysłu wydobywczo-przetwórczego:
- a) wyłączenie terenów zalegania i eksploatacji złóż kopalin spod zabudowy , z uwagi na ich ochronę prawną
 - b) utrzymanie i preferowanie eksploatacji złóż kopalin w sposób najmniej uciążliwy dla środowiska (jeżeli zajdzie taka możliwość)
 - c) dopuszczenie rozwoju nieuciążliwych przedsiębiorstw związanych z przetwórstwem produkcji rolniczej i surowcowej
 - d) rekultywacji wysypiska odpadów zgodnie z zasadami ochrony środowiska
 - e) rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych
 - f) realizacji osłonowych zespołów zieleni izolacyjnej i porządkowania otoczenia zakładów przemysłowych
 - g) odnowy zdewastowanych obszarów w celu proponowania na działalność gospodarczą turystyczną lub inną(tereny poeksploatacyjne)
 - h) minimalizacji ilości wytworzonych i odprowadzonych do środowiska zanieczyszczeń gazowych, płynnych i stałych poprzez zastosowanie najnowszych technologii przyjaznych dla otoczenia oraz chroniących je urządzeń technicznych.
- 8) W przypadku braku ustanowionych stref ochronnych dla obiektów uciążliwych winny zostać ustanowione „obszary ograniczonego użytkowania” opracowywane przez radę powiatu, określającego granice w/w obszaru, ograniczenia w zakresie przeznaczenia tego terenu, wymagania techniczne budynków oraz sposób korzystania z tego terenu, wynikające z oceny oddziaływania na środowisko. Ograniczenie to winno być

uwzględnione w przyszłych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

- 9) Obiekty i tereny o których mowa wyżej, winny osiągnąć taki standard wyposażenia technicznego, aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie oraz likwidację istniejących zagrożeń środowiska, głównie w odniesieniu do:
- czystości wód
 - czystości atmosfery
 - czystości gleb
 - minimalizacji zagrożeń przeciwpowodziowych
- 10) Dla obiektów i terenów w strefie III TURYSTYCZNO GOSPODARCZEJ, ustala się obowiązek sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na tych terenach, których opracowanie wynika z ustaw szczególnych tj: obszarów chronionych (Ustawa o ochronie i kształtowaniu środowiska, Ustawa prawo wodne,) obszarów górniczych (Ustawa prawo geologiczne i górnicze).

5.5. Dodatkowe ustalenia do studium

- 1) „Studium...” - jako opracowanie o charakterze strategicznym z zakresu planowania przestrzennego obejmuje szereg ustaleń formułujących kierunki i politykę przestrzenną przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania w obrębie miasta i gminy, które należą do własnych zadań samorządowych, zaś podstawę do podejmowania decyzji w tym zakresie stanowią miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.
- 2) Opracowując niniejsze „Studium...” starano się dodatkowo nie zwiększać ilości obszarów wymagających sporządzania miejscowych planów, ponieważ Ustawy szczególne określają już i tak dużą ilość terenów, które wymagają ich opracowania. Poszczególne (inne) obszary wymagające sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, będą określone w zależności od potrzeb władz miasta i gminy.
- 3) Przy podejmowaniu konkretnych działań związanych z przeznaczeniem terenu miasta lub gminy i jego zagospodarowaniem należy zwrócić uwagę szczególną na tzw. obszary problemowe, które są najbardziej newralgicznymi punktami w polityce przestrzennej gminy i wymagają optymalnych rozwiązań przy wyborze i określeniu ich ostatecznego przeznaczenia.
- 4) Niniejsze „Studium...” pomimo obszerniej problematyki , różnorodności informacji i przyjętych ustaleń, nie wyczerpuje całości zadań, jakie mają do spełnienia władze miasta i gminy w zakresie kształtowania i realizacji polityki przestrzennej „Studium...” jako opracowanie planistyczne lecz o charakterze strategicznym dotyczy przede wszystkim celów, zasad i kierunków przestrzennego zagospodarowania, a nie skonkretyzowanych

programów inwestycyjnych. Programy takie winny być opracowywane na zlecenie władz miasta i gminy w celu szczegółowego określenia tematów i przygotowaniu projektowanych zadań do realizacji.

- 5) Realizowanie ustaleń „Studium...” przez Radę Miasta i Gminy powinno odbywać się przy pełnej informacji i aprobach mieszkańców z odpowiednim dostosowaniem do istniejących warunków lokalnych.
- 6) „Studium...” jest opracowaniem „otwartym” tzn. wraz ze zmniejszającymi się w sposób radykalny uwarunkowaniami, należy dokonywać jego aktualizacji.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Głuszycy
Milczarek
Grzegorz Milczarek

**RADA MIEJSKA
w Głuszycy**

Załącznik nr 3
do uchwały nr XVI/104/2015
Rady Miejskiej w Głuszycy
z dnia 24.11.2015 r.

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Celem opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głuszyca jest umożliwienie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-rekreacyjnej na obszarze gminy.

W trakcie prac nad zmianą studium analizie poddano tekst i rysunek obowiązującego studium wraz z dokumentacją planistyczną oraz zgodność studium z aktualnie obowiązującymi przepisami prawnymi, głównie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a także wnioski zgłoszone do zmiany studium.

Wykorzystano również informacje zawarte w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, Perspektywa 2020” przyjętego uchwałą Nr XLVIII/1622/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dotyczy terenów wiejskich i ogranicza się do następujących obszarów: **Głuszyca Górna, Kolce, Łomnica** oraz **Grzmiąca**. Zmiana powyższa podyktowana jest potrzebą zapewnienia terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz mieszkaniowo-rekreacyjną.

Obszary objęte zmianą zagospodarowania są korzystnie położone względem układu komunikacyjnego z dostępnością do niezbędnej infrastruktury technicznej, a także charakteryzują się walorami krajobrazowymi i środowiskowymi. Wskaźniki określone w studium dla poszczególnych obszarów pozwalają na zapewnienie wysokiego standardu kształtowania zabudowy, harmonijnego wkomponowania jej w krajobraz oraz zachowanie ładu przestrzennego.

Zmiana studium uwzględnia aktualne przepisy prawne oraz wnioski zgłoszone przez instytucje uzgadniające i opiniujące, wnioski wynikające z opracowań specjalistycznych, literatury przedmiotu, a także informacji wynikającej z dotychczasowych opracowań planistycznych i wizji lokalnej w terenie.

Zakres i forma sporządzenia zmiany studium jest wykonana w oparciu o wytyczne zawarte w § 8 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Głuszycy
Milczarek
Grzegorz Milczarek

RADA MIEJSKA
w Głuszycy

Załącznik nr 4
do uchwały nr XVI/104/2015
Rady Miejskiej w Głuszycy
z dnia 24.11.2015 r.

Uzasadnienie rozwiązań przyjętych w zmianie
„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
Głuszyca”

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głuszyca przyjęte zostało uchwałą Nr XII/129/99 Rady Miejskiej w Głuszycy z dnia 30 grudnia 1999 r.

Zmiany w zakresie przepisów związanych z planowaniem przestrzennym, a także wnioski dotyczące zagospodarowania przestrzennego gminy powodują konieczność dokonania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy głuszyca. Obecna zmiana dotyczy pojedynczych obszarów znajdujących się w obrębach: **Głuszyca Górna, Kolce, Łomnica** oraz **Grzmiąca**.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy polega na uzupełnieniu studium o dodatkowe ustalenia, o których mowa w art. 10 ust 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zamiana studium wykonana jest w formie ujednoliconego tekstu i rysunku.

W okresie sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głuszyca obowiązywały przepisy zawarte w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1999 r., poz. 139 ze zm.), które określały jedynie spełnianie wymogu braku sprzeczności planu miejscowego ze studium.

Obecnie obowiązujące przepisy zmienionej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r., poz. 199 z późn. zm.) stanowią, że plan miejscowy nie narusza ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Głuszycy
Grzegorz Milczarek
Grzegorz Milczarek

**RADA MIEJSKA
w Głuszycy**

Załącznik nr 5
do uchwały nr XVI/104/2015
Rady Miejskiej w Głuszycy
z dnia 24.11.2015 r.

Zawierający informację o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głuszycy.

Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu studium

Burmistrz Głuszycy ogłosił za pomocą obwieszczenia z dnia **10.04.2015 r.** zamieszczonego w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Głuszycy o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głuszycy, dla obszarów położonych w obrębie gminy Głuszycy wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Wyłożenie projektu studium ustalono na okres od **20 kwietnia 2015 r. do 11 maja 2015 r.** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Głuszycy.

Dyskusja publiczna odbyła się **11 maja 2015 r.** Natomiast uwagi na piśmie do projektu studium do Burmistrza Głuszycy można było składać do **1 czerwca 2015 r.**

W trakcie wyłożenia studium do publicznego wglądu ani w czasie dyskusji publicznej nie zgłaszano uwag do projektu studium.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Głuszycy
Grzegorz Milczarek
Grzegorz Milczarek

